

Mouzo Villar, Rosa / Carolina Pérez Capelo (2013): “As oracións condicionais no ALPI. Unha análise contrastiva do noroeste peninsular”. *IV Encontro Wedisyn sobre variación sintáctica*. Santiago de Compostela, 18-19 abril 2013.

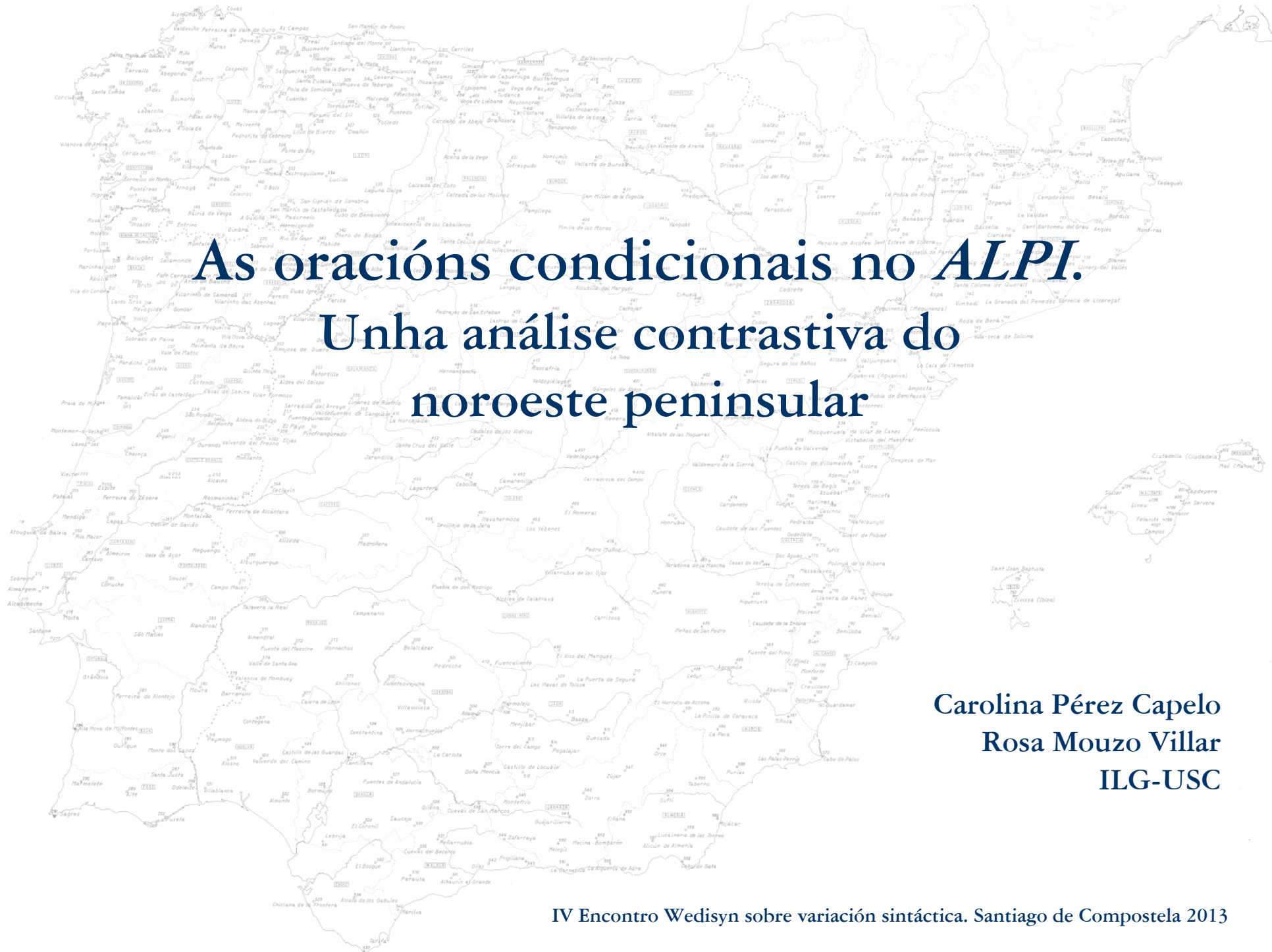

You are free to to copy, distribute and transmit the work under the following conditions:

- **Attribution** — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Non commercial** — You may not use this work for commercial purposes.

INSTITUTO DA LINGUA GALEGA

As oracións condicionais no ALPI. Unha análise contrastiva do noroeste peninsular

Carolina Pérez Capelo
Rosa Mouzo Villar
ILG-USC

Introducción

- **Objetivos**

- **ALPI**

- **Territorio estudiado**

- **Datos**

Datos

• *Si tuviera dinero lo compraría (386)*

• *Si estudiara aprendería (387)*

• *Si pudiera la mataría (388)*

→ se

→ subordinada / prótase

→ principal / apódose

Análise. Presentación dos resultados

Si tuviera dinero lo compraría

Galego: tivera + compraría (39)

tivera + compraba (22)

Astur-leonés: tuviera + compraba (30)

tuviera + compraría (2)

Portugués: tivesse + comprava (89)

tivesse + compraria (1)

tivera + comprava (4)

Var. castelán: tuviera + compraba (10)

tuviera + compraría (8)

tuviera + comprava (2)

Si estudiara aprendería

Galego: estudiara + aprendería (41)

estudiara + aprendía (13)

estudiase + aprendería (7)

Portugués: estudasse + aprendía (90)

estudasse + aprenderia (1)

estudara + aprenderia (1)

Astur-leonés: estudiara + aprendía (21)

estudiara + aprendería (6)

estudiara + aprendiera (4)

estudiase + aprendería (1)

Var. castelán: estudiara + aprendería (10)

estudiara + aprendía (9)

estudiara + aprendiera (1)

Si pudiera la mataría

Galego: pudera + mataría (38)

pudera + mataba (15)

Portugués: pudesse + matava (92)

pudiera + matava (1)

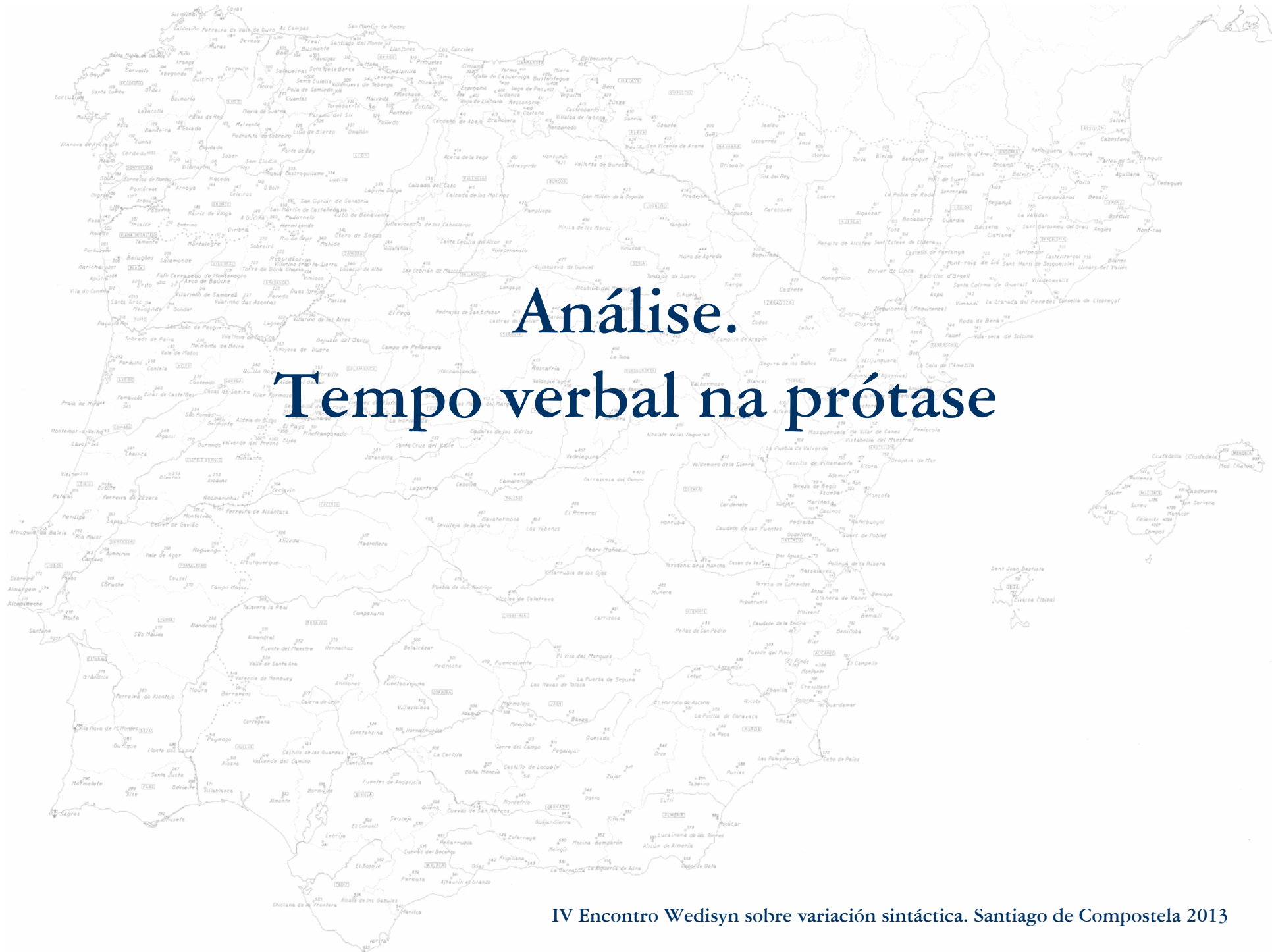
Astur-leonés: pudiera + mataba (17)

pudiera + mataría (1)

pudiera + matara (1)

- Var. castelán: pudiera + mataba (17)

pudiera + mataría (3)

Análise. Tempo verbal na prátase

Pretérito Imperfecto de Subxuntivo

Galego

-RA

-SE

Portugués

-SSE

-RA

-RE

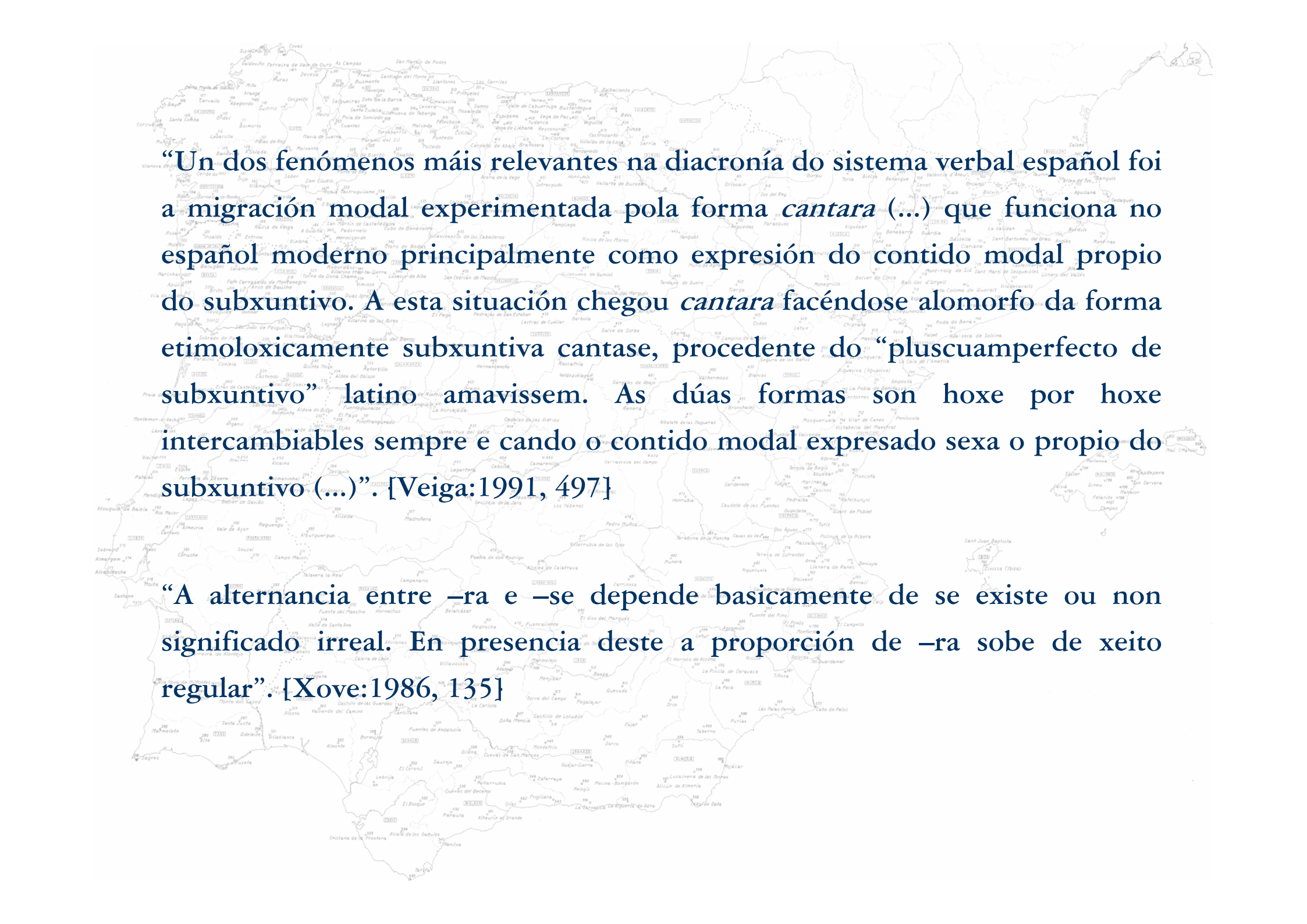
Astur-leonés

-RA

-SE

Var. castelán

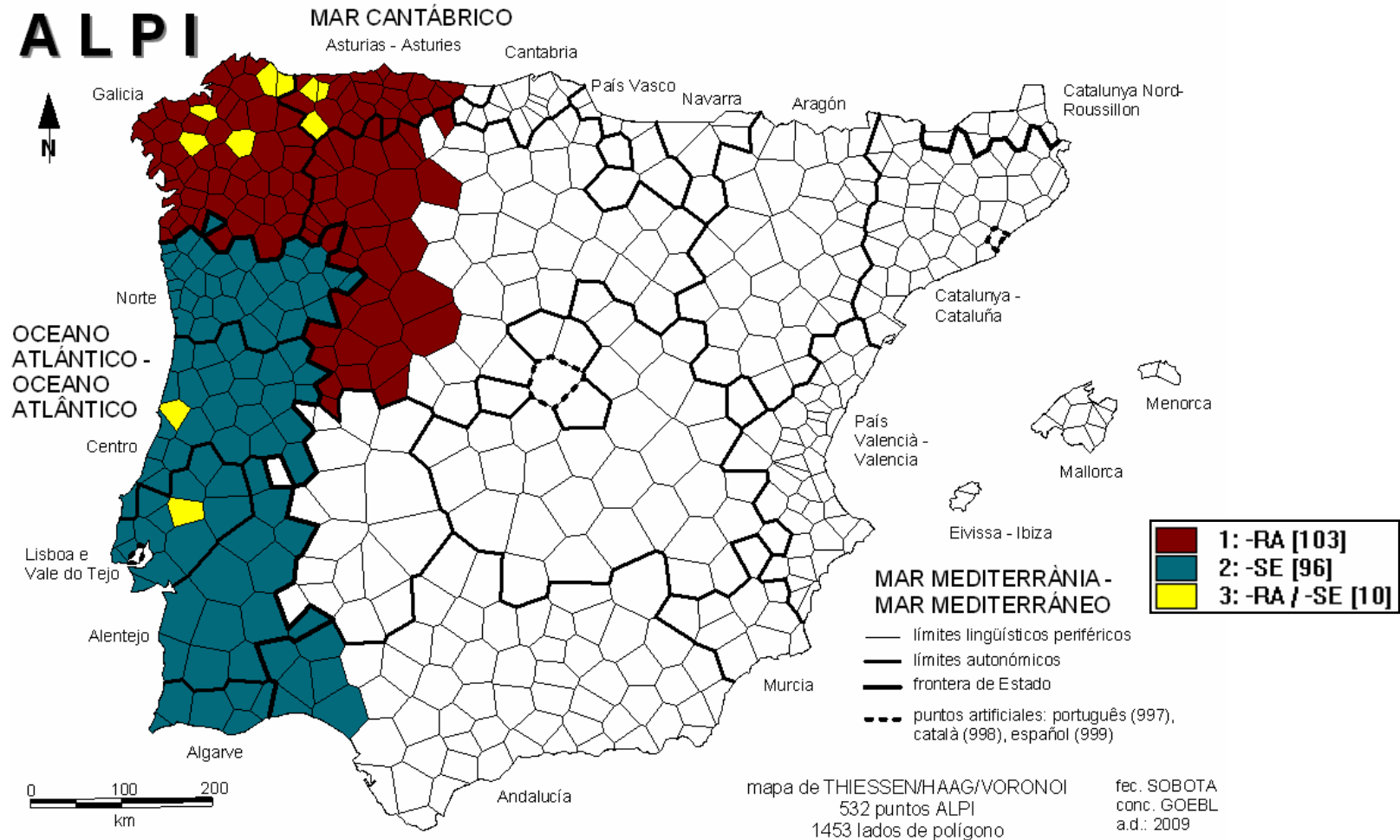
-RA

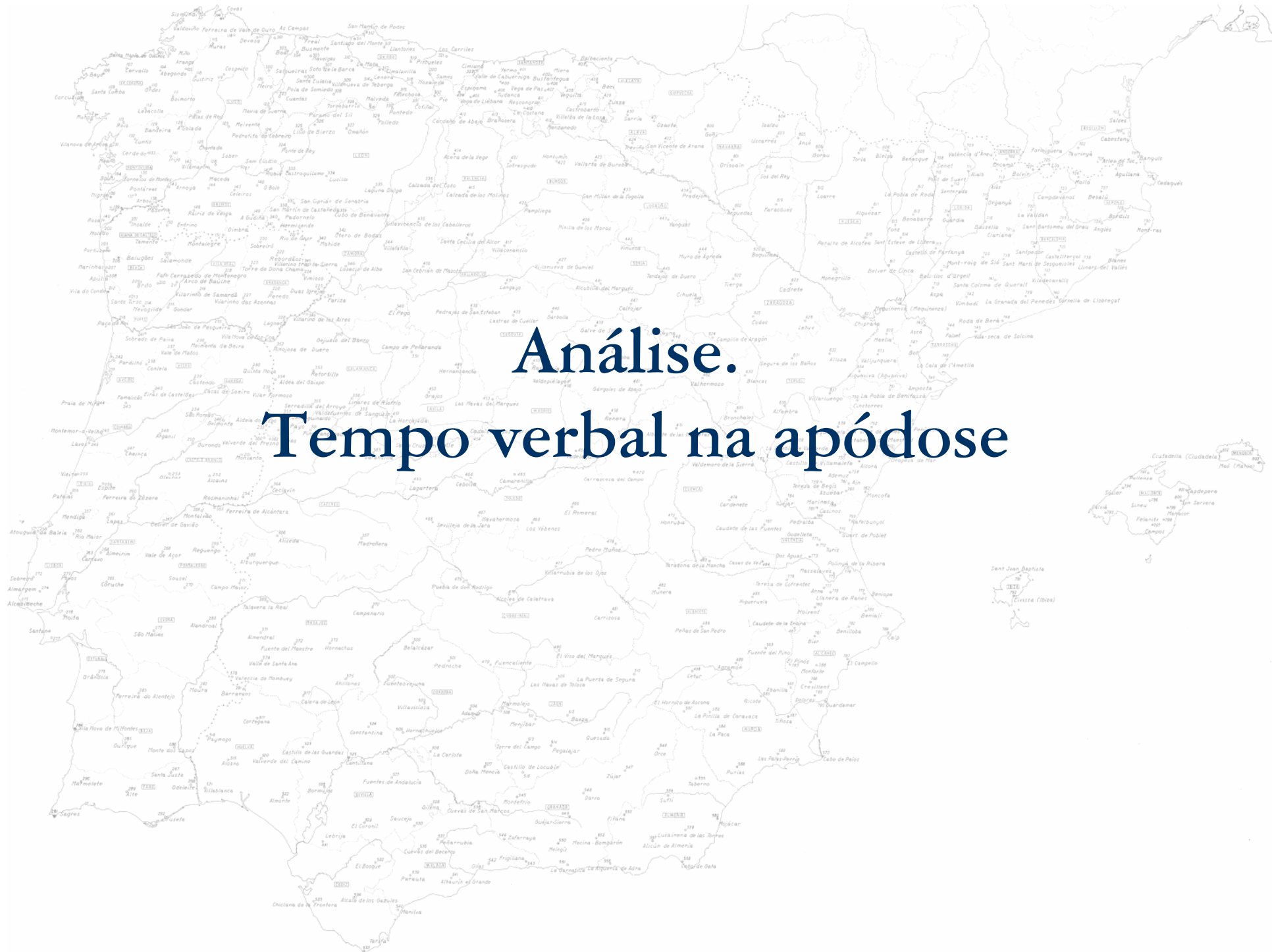

“Un dos fenómenos máis relevantes na diacronía do sistema verbal español foi a migración modal experimentada pola forma *cantara* (...) que funciona no español moderno principalmente como expresión do contido modal propio do subxuntivo. A esta situación chegou *cantara* facéndose alomorfo da forma etimoloxicamente subxuntiva *cantase*, procedente do “pluscuamperfecto de subxuntivo” latino *amavissem*. As dúas formas son hoxe por hoxe intercambiáveis sempre e cando o contido modal expresado sexa o propio do subxuntivo (...)”. [Veiga:1991, 497]

“A alternancia entre *-ra* e *-se* depende basicamente de se existe ou non significado irreal. En presenza deste a proporción de *-ra* sobe de xeito regular”. [Xove:1986, 135]

MMT Prótase

Análise. Tempo verbal na apódose

Pretérito Imperfecto / Condicional

Galego

-RÍA

-BA

-RÍA / -BA

Portugués

-BA

-RÍA

Astur-leonés

-BA

-BA / -RÍA

-BA / -RA

-RÍA

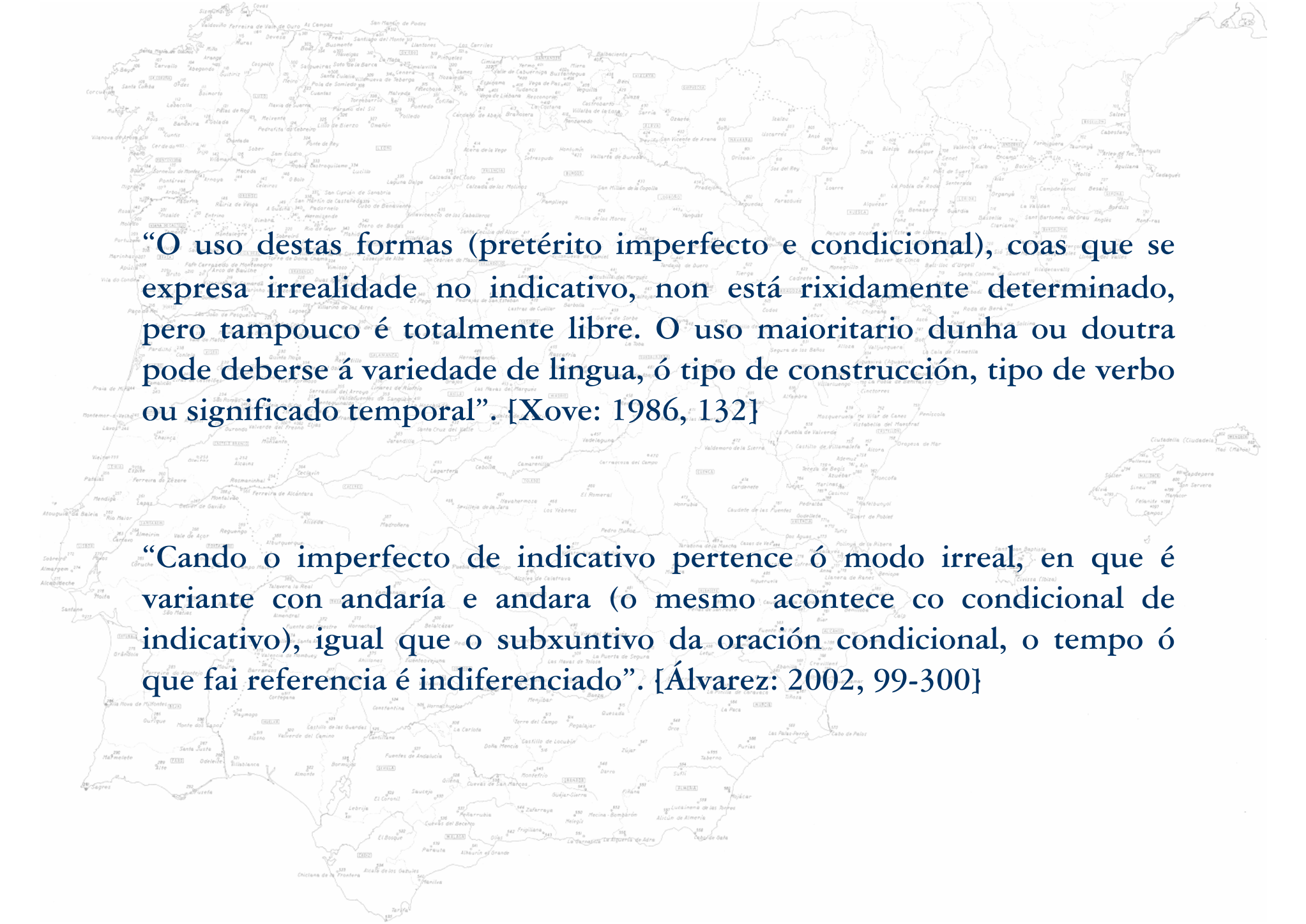
Var. castelán

- BA / -RÍA -

-BA

-RÍA

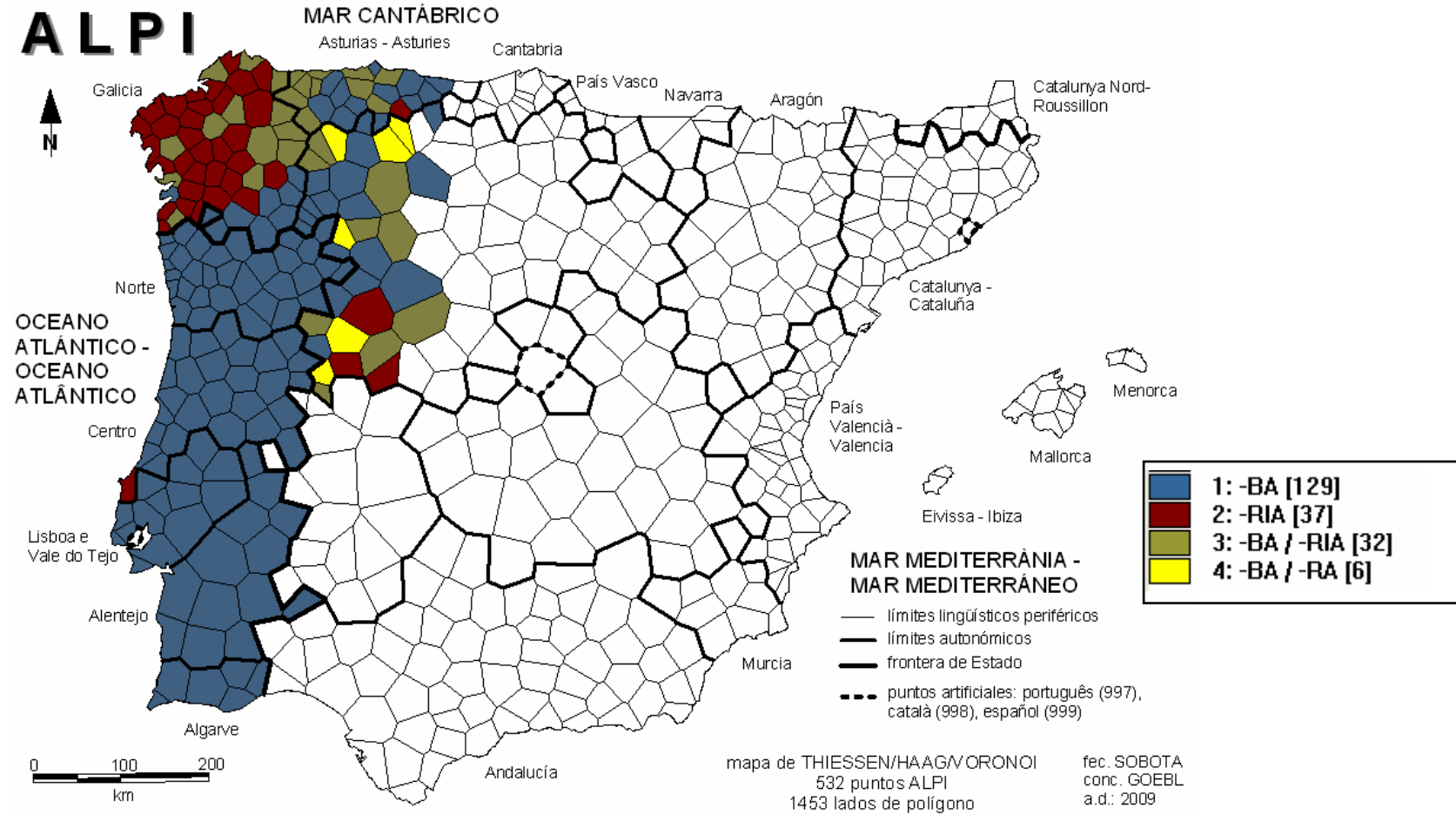
-BA / -RA

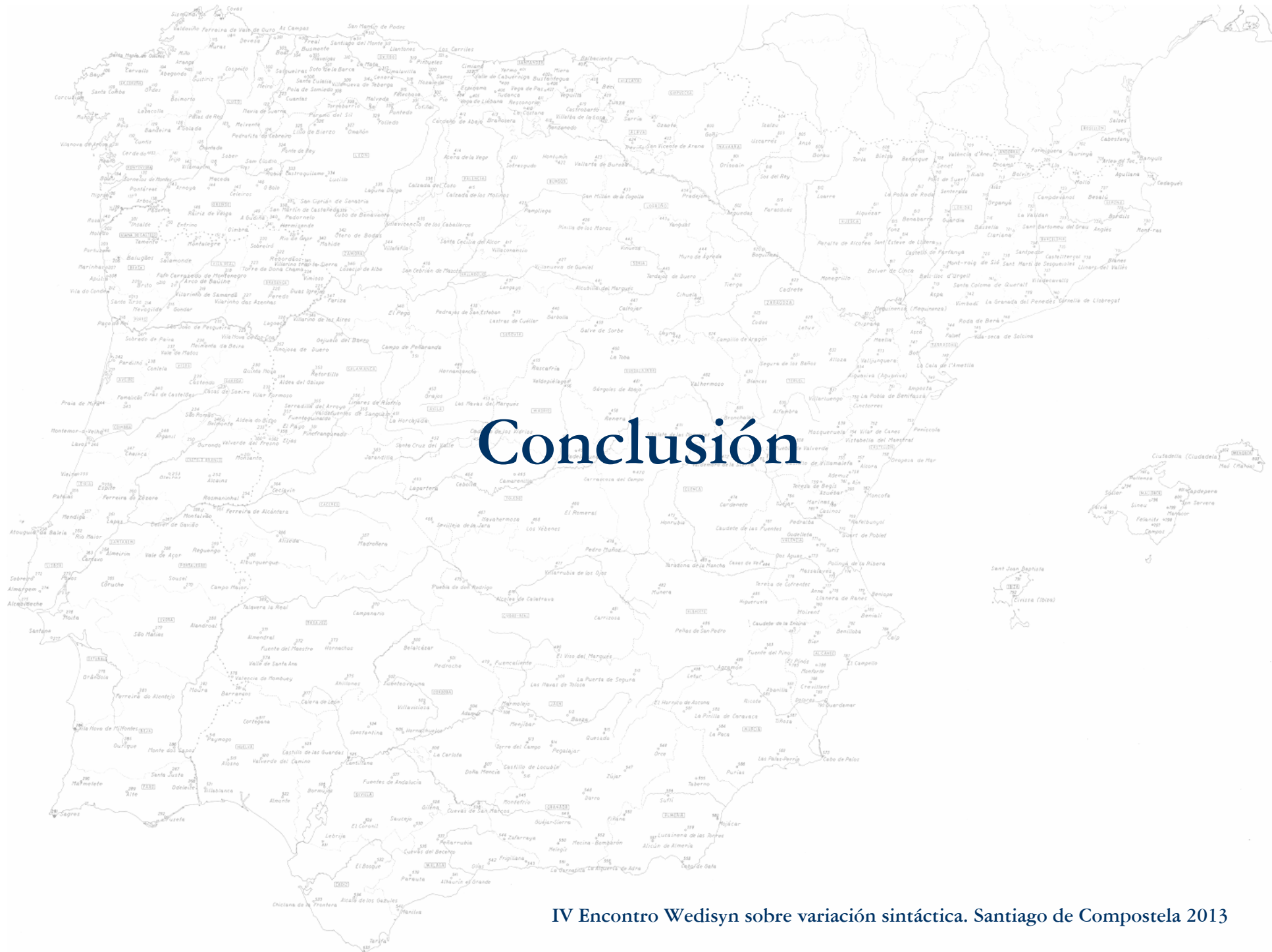

“O uso destas formas (pretérito imperfecto e condicional), coas que se expresa irrealidade no indicativo, non está rixidamente determinado, pero tampouco é totalmente libre. O uso maioritario dunha ou doutra pode deberse á variedade de lingua, ó tipo de construción, tipo de verbo ou significado temporal”. [Xove: 1986, 132]

“Cando o imperfecto de indicativo pertence ó modo irreal, en que é variante con andaría e andara (o mesmo acontece co condicional de indicativo), igual que o subxuntivo da oración condicional, o tempo ó que fai referencia é indiferenciado”. [Álvarez: 2002, 99-300]

MMT Apódose

Conclusión

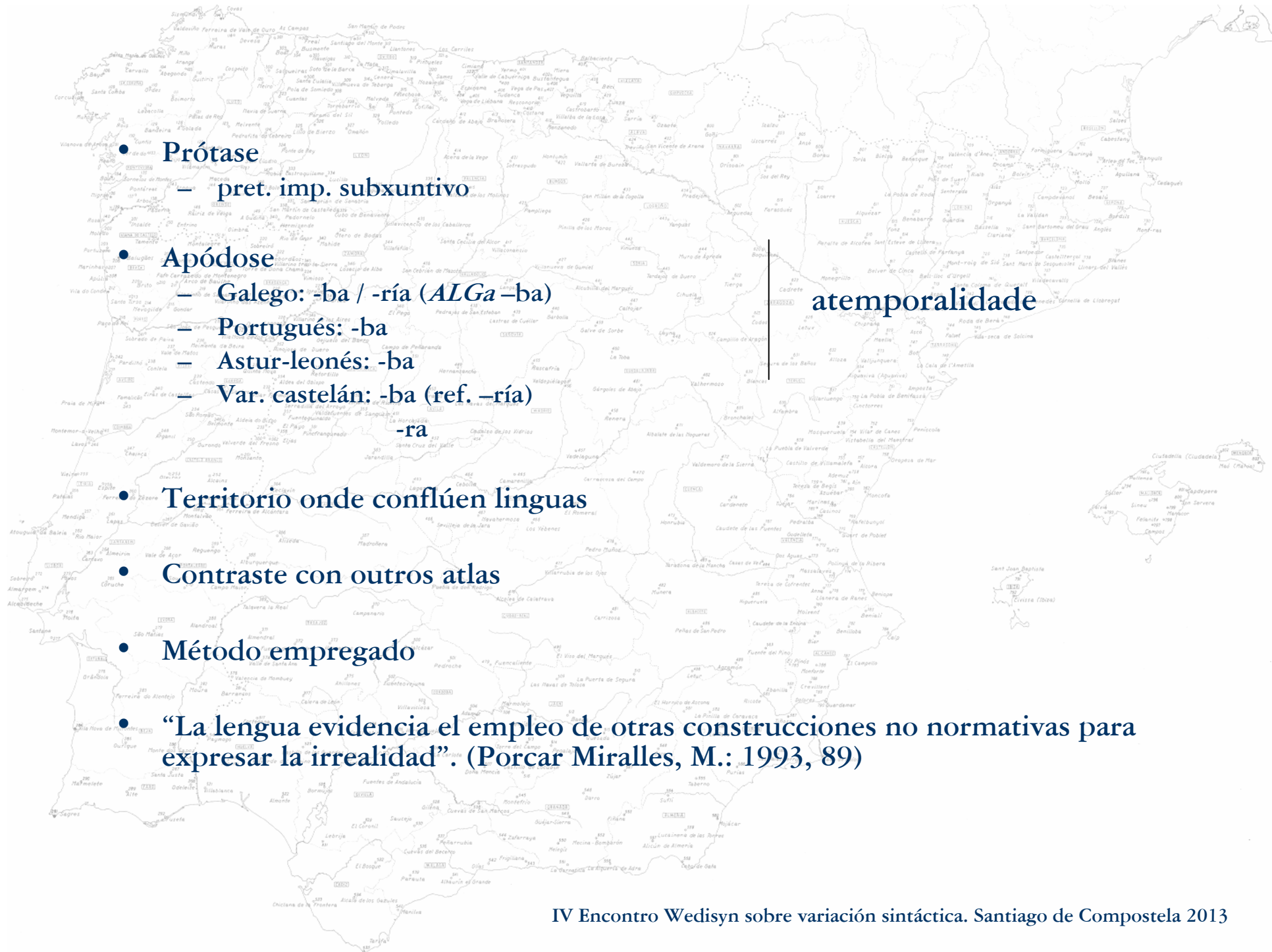
Estruturas empregadas nas distintas linguas:

- **Galego:**
  - se + -ra + -ría
  - se + -ra + -ba/-ia
  - se + -se + -ría

- **Astur-leonés:**
  - se + -ra + -ba/-ia
  - se + -ra + -ria
  - se + -ra + -ra
  - se + -se + -ria

- **Portugués:**
  - se + -sse + -va/-ia
  - se + -sse + -ria
  - se + -ra + -va/-ia
  - se + -r + -va/-ia

- **Var. Castelán:**
  - se + -ra + -ba/-ia
  - se + -ra + -ría
  - se + -ra + -ra

● **Prótase**
— pret. imp. subxuntivo

● **Apódose**
— Galego: **-ba / -ría (ALGa -ba)**
— Portugués: **-ba**
— Astur-leonés: **-ba**
— Var. castelán: **-ba (ref. -ría)**
-ra

atemporalidade

● **Territorio onde conflúen linguas**

● **Contraste con outros atlas**

● **Método empregado**

● **“La lengua evidencia el empleo de otras construcciones no normativas para expresar la irrealidad”. (Porcar Miralles, M.: 1993, 89)**

Gracias!